

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU
IV Proleterske 2, 81000 Podgorica
Tel: +382 (0) 20 230 811
Fax: +382 (0) 20 230 814
E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2018. GODINU

Industrijska proizvodnja (PRODCOM)

Odgovorno lice: Mašan Raičević

Odsjek: Odsjek poslovnih statistika i kratkoročnih indikatora

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Referentna geografska oblast	1
1.6 Koncepti i definicije	1
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	2
1.10 Metodologija	2
1.11 Bazni period	2
1.12 Jedinica mjere	2
1.13 Izvor podataka	2
1.14 Metod prikupljanja podataka	2
2. Relevantnost - Korisnici podataka	3
2.1 Potrebe korisnika	3
2.2 Zadovoljstvo korisnika	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	3
3.2 Uzoračka greška	3
3.3 Neuzoračka greška	3
3.3.1 Greška obuhvata	3
3.3.2 Greška mjerenja	4
3.3.3 Greška usljed neodaziva	4
3.3.4 Greška u obradi podataka	4
3.4 Sezonska prilagođavanja	4
3.5 Revizija podataka	4
3.5.1 Politika revizije podataka	4
3.5.2 Praksa revizije podataka	4
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)	4
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	4
4.1 Pravovremenost	4
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	4
Vremenski jaz objave konačnih podataka	5
4.2 Tačnost objave podataka	5
5. Dostupnost i jasnoća	5
5.1 Kalendar objave podataka	5
5.2 Pristup kalendaru objave podataka	5
5.3 Saopštenja	5
5.4 Publikacije	5
5.5 Onlajn baza podataka	5
5.6 Pristup mikro podacima	5
5.7 Popunjenost metadate	6
6. Uporedivost	6
6.1 Prostorna uporedivost	6
6.2 Vremenska uporedivost	6

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj godišnjeg istraživanja industrijske proizvodnje (PRODCOM) je da obezbijedi podatke o industrijskoj proizvodnji i prometu, tj. o količinama zaliha na početku godine, ostvarenoj proizvodnji (u okviru koje se prikazuju podaci posebno o uslužno proizvedenim količinama), količinama proizvoda utrošenim za dalju proizvodnju, količinama zaliha na kraju godine i količini i vrijednosti prodatih proizvoda. Termin PRODCOM potiče iz francuskog jezika "PRODUCTION COMMUNAUTAIRE" - proizvodnja zajednice i odnosi se na proizvodnju u sektorima Vajdenje ruda i kamena i Preradivačka industrija po Klasifikaciji djelatnosti 2010 (KD 2010).

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (*Sl.list Crne Gore br. 18/12*) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala nekoliko memoranduma o saradnji sa imaćima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Jedinice posmatranja za praćenje industrijske proizvodnje su preduzeća (privredna društva) sa 5 i više zaposlenih, sa prometom iskazanim u završnom računu u prethodnoj godini, čija je osnovna djelatnost industrijska proizvodnja (odnosno razvrstana u sektorima B i C Klasifikacije djelatnosti KD 2010), kao i dijelovi privrednih društava (KAU) koji se bave industrijskom proizvodnjom.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Okvir za listu preduzeća formiran je na osnovu podataka iz statističkog biznis registra, a koji obuhvata sve aktivne poslovne subjekte iz oblasti industrije (sektori B i C klasifikacije KD 2010) kao i dijelovi privrednih društava (KAU) koji se bave industrijskom proizvodnjom. Iz okvira su isključeni preduzetnici kao i preduzeća čiji je promet jednak nuli. Lista izvještajnih jedinica uključuje preduzeća i KAU sa 5 i više zaposlenih i proizvode količine proizvoda veće od jedinice mjere preporučene PRODCOM listom.

1.4.2 Statistička populacija

Izvještajne jedinice su privredna društva i KAU koja se bave industrijskom proizvodnjom i koja su u Centralnom registru registrovana u sektorima B (vađenje ruda i kamena) i C (Prerađivačka industrija).

1.5 Referentna geografska oblast

Podaci o industrijskoj proizvodnji odnose se na teritoriju Crne Gore.

1.6 Koncepti i definicije

Proizvod nastaje kao posljedica neke industrijske aktivnosti, a definisan je Nomenklaturom industrijskih proizvoda za godišnje istraživanje industrijske proizvodnje. Termin proizvod koristi se kao opšti, kako za proizvode koji imaju fizičku dimenziju tako i za industrijske usluge. Pod gotovim proizvodom smatra se svaki proizvod koji je dostigao odgovarajući stepen prerade, tako da je u Nomenklaturi za godišnje istraživanje industrijske proizvodnje naveden pod posebnom šifrom i posebnim nazivom. Proizvod je gotov kada njegovu ispravnost provjeri fabrička ili druga kontrola kvaliteta proizvoda. Neispravni proizvodi ne smatraju se gotovim proizvodima.

Količina zaliha na početku godine podrazumijeva stanje zaliha prenijetih iz prethodne godine, pri čemu je stanje u magacinskim knjigama uskladjeno sa utvrdjenim realnim stanjem posle inventara.

Ostvarena proizvodnja predstavlja ukupno ostvarenu proizvodnju datog proizvoda, izraženu u odgovarajućoj jedinici mjere, u prethodnoj godini u odnosu na godinu obrade izvještaja i odnosi se na period koji odgovara kalendarskoj godini. Odnosi se na proizvodnju koja je završena u godini za koju se podnosi izvještaj na teritoriji Crne Gore.

Pod uslužnom proizvodnjom podrazumijeva se proizvodnja korišćenjem sirovina naručioca i za njegov račun, tako da se proizvođač ne javlja kao vlasnik robe, već samo kao izvršilac usluge. Uslužna proizvodnja iskazuje se šifrom, nazivom i jedinicom mjere predviđenom za dati proizvod, ali u odvojenom redu, uz posebnu šifru u koloni "vrsta proizvodnje", koja označava uslugu.

Količine utrošene za dalju proizvodnju - ova stavka obuhvata potrošnju proizvoda proizvedenih u okviru samog privrednog subjekta (izvještajne jedinice). To je tzv. interna realizacija.

Količina zaliha na kraju godine - prikazuju se količine nerealizovanih proizvoda zatečene kod proizvođača na dan 31.decembra izvještajne godine.

Prodaja (realizacija) proizvoda - u obzir se uzimaju količine proizvoda koje se isporučuju van privrednog društva za koje se podnosi izvještaj i za koje je ispostavljena faktura.

1.7 Klasifikacije

Klasifikacije korištene u sprovođenju istraživanja su: NACE Rev. 2 Međunarodna lista proizvoda-PRODCOM lista.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Godišnje.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Godišnje u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

1.10 Metodologija

[http://monstat.org/userfiles/file/industrija/ind%20proizvodnja%202014/5_%20Metodologija_Industrijska%20proizvodnja%20\(PRODCOM\)_CG.pdf](http://monstat.org/userfiles/file/industrija/ind%20proizvodnja%202014/5_%20Metodologija_Industrijska%20proizvodnja%20(PRODCOM)_CG.pdf)

1.11 Bazni period

Nije dostupan.

1.12 Jedinica mjere

Vrijednost realizacije u Eurima. Količina gotovih proizvoda u navedenim mjernim jedinicama: m² (metar kvadratni), m³ (metar kubni), t (tona), hiljade efektivnih časova rada, hl (hektolitri).

1.13 Izvor podataka

Podaci se prikupljaju od izvještajnih jedinica sa 5 i više radnika (Preduzeća i KAU) koje su registrovane u Statističkom biznis registru u sektorima B -Vadjenje ruda i kamena i C-Preradivačka industrija.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Izvještajna metoda

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete, u periodu od 1. septembra do 20. oktobra 2017. godine. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf> .

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Nije dostupna.

3.2 Uzoračka greška

Nije dostupna.

Indikatori uzoračke greške

Nije relevantno.

3.3 Neuzoračka greška

Nije dostupna.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije dostupna.

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije dostupna.

3.3.3 Greška usljed neodaziva

Nije dostupna.

Stopa neodaziva jedinica

Nije dostupna.

Stopa neodaziva za temu

Nije relevantno.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Nije dostupna.

Stopa imputacije

Nije dostupna.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije dostupno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/userfiles/file/o%20nama/2017/Politika%20revizije.pdf>

3.5.2 Praksa revizije podataka

U istraživanju o industrijskoj proizvodnji (PRODCOM) se koriste redovne revizije. Velike i neplanirane revizije se koriste samo u posebnim slučajevima definisanim politikom revizije.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka (A6)

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci se objavljuju na 180 dana od kraja referentnog perioda

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave prvih podataka. On se može prikazati formulom: $T1 = d_{fst} - d_{ref}$, $T1 = 35$ dana, d_{fst} - datum izlaska prvih rezultata; d_{ref} - posljednji dan (datum) referentnog perioda. Rokovi za objavljivanje podataka ovog istraživanja su ispunjeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja podataka.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Indikator pravovremenosti objave konačnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave konačnih podataka.

4.2 Tačnost objave podataka

Svi rokovi u toku 2018. godine su u potpunosti ispoštovani (100%).

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup kalendaru objave podataka

[http://monstat.org/userfiles/file/o%20nama/2018/Kalendar%20objavljivanja%20statistickih%20podataka%20Zavoda%20za%20statistiku%20za%202018\(1\).pdf](http://monstat.org/userfiles/file/o%20nama/2018/Kalendar%20objavljivanja%20statistickih%20podataka%20Zavoda%20za%20statistiku%20za%202018(1).pdf)

5.3 Saopštenja

Saopštenje je dostupno na web sajtu: <http://monstat.org/cg/page.php?id=641&pageid=341.14>

Metod prikupljanja podataka

Izvjestajna metoda

5.4 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Statistički Godišnjak
2. Crna Gora u brojkama
3. Mjesečni statistički pregled

Pored navedenih redovnih, Zavod za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sledeće:

1. Žene i muškarci u Crnoj Gori
2. Najčešće korišćeni statistički podaci

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sledećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.5 Onlajn baza podataka

<http://monstat.org/cg/pxweb.php>

5.6 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Stopa potpunosti u odnosu na nacionalne zahtjeve je 100%

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je ista kao u ostalim Evropskim zemljama, to je razlog što je naše istraživanje geografski uporedivo sa EU zemljama.

6.2 Vremenska uporedivost

Uporedivi podaci su objavljeni od 2010 na Monstatovom web sajtu:

<https://www.monstat.org/cg/page.php?id=641&pageid=34>

Indikator za uporedivost u vremenu

Nije relevantno.